

Oheismateriaali

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen
sopimuksen seuranta

MAL-seurantakokous
28.5.2018

Sisälllys – seurattavat aihealueet

I Asuminen ja maankäyttö

- Kaavoituksen ja asuntotuotannon taulukot 2016-2017
  - Helsingin seudun uusi asuinkerrosala käyttötarkoituksittain ja asemakaavavaiheittain
  - Helsingin seudun asuntotuotanto: valmistuneet asunnot, aloitetut asunnot ja myönnetyt rakennusluvut
  - Arvio vuonna 2018 valmistuvasta asuntotuotannosta
  - Arvio vuonna 2018 alkavasta tuotannosta
- Asuntorakentamiseen soveltuvan valtion maan luovuttaminen

II Liikennepalvelut ja liikenneinfrastruktuuri

- Kestävien kulkutapojen (joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn) palvelutason kehitys
- KUHA-toteutusohjelman seuranta
- Joukkoliikenteen rahoitus ja sen kohdentuminen, lähijunaliikenne
- Liityntäpysäköinnin toimenpideohjelman laatiminen ja toteutusohjelman seuranta, valtion rahoitusosuus liityntäpysäköinti-investointeihin, kustannusjaon soveltamisen seuranta
- **Hankkeet:**
  - Raide-Jokerin toteutumisen seuranta
  - Pisara-radnan jatkosta tehtävä päätös
  - Klaukkalan ohikulkutien Mt 132 toteuttamisen seuranta
- Tiemaksujen valmistelun etenemisen seuranta

III Osapuolet yhteistyössä edistävät:

- Yhteentoimivan tunnistepohjaisen lippu- ja maksujärjestelmän käyttöönotto
- Reaaliaikaisen matkustajainformaation kattavuutta ja laatua, avoimen datan ja rajapintojen käyttöä ja sekä avoimeen sovelluskoodiin perustuvia ratkaisuja
- Matkaketjujen toimivuutta kansainvälisessä ja valtakunnallisessa liikenteessä erityisesti keskeisissä solmu- ja vaihtokohteissa
- Helsinki-Vantaan lentokenttäaluetta kehitetään maamme merkittävimpana kansainvälisenä lentokenttänä
- Toimivien seudullisten joukkoliikennepalvelujen toteutumista ja yhtenäisen joukkoliikennealueen muodostamista seudulle
- Raskaan liikenteen pysäköintiä koskevien seudullisten linjausten laadintaa
- Uusien käyttövoimien lisääminen joukkoliikenteessä
- Valtion liikenteeseen kohdistuvia rahoitusvälineitä ja tukia ohjataan kokonaisuutena, jotta vaikuttavuus paranee. Toteuttamis- ja rahoitusohjelmat sovitaan sopija-osapuolten yhteistyöprosessina osana jatkuvaa liikennejärjestelmäsuunnittelua.
- Syvennetään kuntien yhteistyötä M,A,L suunnittelussa

I Asuminen ja maankäyttö

Helsingin seudun uusi asuinkerrosala käyttötarkoituksittain ja asemakaavavaiheittain 2016-2017

Voimaantulleet asumisen kaavat 2016-2017

Kunta/ seutu	Voimaan tullut asumisen kerrosala 2016-2017 (NETTO) kem ²				Tavoite kahden vuoden jälkeen	Toteutuma % 2016-2017 jälkeen
	Kerrostalot	Rivi- ja ketjutalot	Erillispientalot	Yhteensä		
Espoo	827 383	33 015	128 550	988 948	498 000	199
Helsinki	1 128 566	18 812	11 275	1 158 653	1 195 000	97
Kauniainen	7 060	-4 300	1 060	3 820	16 500	23
Vantaa	491 286	5 405	-1 110	495 581	532 500	93
PKS yhteensä	2 454 295	52 932	139 775	2 647 002	2 242 000	118
Hyvinkää	39 640	18 450	46 225	104 315	63 500	164
Järvenpää	69 260	-735	18 470	86 995	93 000	94
Kerava	50 090	2 774	202	53 066	105 000	51
Kirkkonummi	76 740	2 255	-3 686	75 309	79 500	95
Mäntsälä	28 800	9 580	23 355	61 735	50 000	123
Nurmijärvi	40 946	4 960	57 655	103 561	26 500	391
Pornainen	0	0	2 002	2 002	22 500	9
Sipoo	0	0	0	0	115 000	0
Tuusula	155 600	113 621	50 936	320 157	213 000	150
Vihti	4 600	0	11 520	16 120	56 000	29
KUUMA yhteensä	465 676	150 905	206 679	823 260	824 000	100
Helsingin seutu yhteensä	2 919 971	203 837	346 454	3 470 262	3 066 000	113

Hyväksytyt asumisen kaavat 2016-2017

Kunta/ seutu	Hyväksytyjen kaavojen asumisen kerrosala 2016-2017 (NETTO) kem ²				Tavoite kahden vuoden jälkeen	Toteutuma % 2016-2017 jälkeen
	Kerrostalot	Rivi- ja ketjutalot	Erillispientalot	Yhteensä		
Espoo	629 586	19 885	68 689	718 160	498 000	144
Helsinki	1 106 726	24 350	11 275	1 142 351	1 195 000	96
Kauniainen	4 100	0	0	4 100	16 500	25
Vantaa	341 256	9 720	17 884	368 860	532 500	69
PKS yhteensä	2 081 668	53 955	97 848	2 233 471	2 242 000	100
Hyvinkää	39 640	18 450	46 225	104 315	63 500	164
Järvenpää	13 700	1 501	200	15 401	93 000	17
Kerava	43 090	2 744	202	46 036	105 000	44
Kirkkonummi	54 610	-2 515	-90	52 005	79 500	65
Mäntsälä	28 800	8 640	23 355	60 795	50 000	122
Nurmijärvi	41 581	-1 404	43 293	83 470	26 500	315
Pornainen	0	0	2 002	2 002	22 500	9
Sipoo	24 900	0	3 656	28 556	115 000	25
Tuusula	197 482	119 461	39 497	356 440	213 000	167
Vihti	14 355	0	11 520	25 875	56 000	46
KUUMA yhteensä	458 158	146 877	169 860	774 895	824 000	94
Helsingin seutu yhteensä	2 539 826	200 832	267 708	3 008 366	3 066 000	98

Helsingin seudun asuntotuotanto vuosina 2016-2017

Valmistuneet asunnot 2016-2017

Kunta/ seutu	Tavoite	Valmistuneet asunnot yhteensä	Toteutuma %
Espoo	5 600	5 743	103
Helsinki	11 200	9 285	83
Kauniainen	135	214	159
Vantaa	4 480	6 262	140
PKS yhteensä	21 415	21 504	100
Hyvinkää	672	653	97
Järvenpää	963	1 744	181
Kerava	873	668	77
Kirkkonummi	739	643	87
Mäntsälä	359	299	83
Nurmijärvi	739	711	96
Pornainen	135	32	24
Sipoo	739	514	70
Tuusula	784	639	82
Vihti	583	324	56
KUUMA yhteensä	6 585	6 227	95
Helsingin seutu yhteensä	28 000	27 731	99

Valmistuneet asunnot hallintamuodittain 2016-2017

Kunta/ seutu	40-v. korkotukilainalla rahoitetut normaalit ARA-vuokra-asunnot	Erytisryhmien ARA-vuokra-asunnot	Lyhyellä korkotukilainalla rahoitetut ARA-vuokra-asunnot	Asumisoikeus-asunnot (ASO)	Vuokra-asunnot, joille myönnetty valtion takauslaina	Vapaarahoitteiset vuokra-asunnot	Vapaarahoitteiset omistus-asunnot	Tavoite 40-v. korkotuki	Toteutuma 40-v. korkotuki yhteensä	Toteutuma % 40-v. korkotuki	Tavoite tuettu yhteensä (40-v. korkotuki, erit.ryhmät, lyhyt korkotuki, ASO)	Toteuma tuettu yhteensä (40-v. korkotuki, erit.ryhmät, lyhyt korkotuki, ASO)	Toteutuma % tuettu yhteensä
Espoo	521	333	0	279	149	1 175	3 286	1 120	854	76	1 668	1 133	68
Helsinki	1 094	545	0	817	168	1 871	4 790	2 240	1 639	73	3 336	2 456	74
Kauniainen	0	0	0	0	28	62	124	27	0	0	39	0	0
Vantaa	612	93	0	466	484	1 508	3 099	896	705	79	1 334	1 171	88
PKS yhteensä	2 227	971	0	1 562	829	4 616	11 299	4 283	3 198	75	6 377	4 760	75
Hyvinkää	220	0	0	23	0	49	361	67	220	328	134	243	181
Järvenpää	153	108	0	68	49	191	1 175	96	261	272	192	329	171
Kerava	72	42	0	76	0	248	230	87	114	131	173	190	110
Kirkkonummi	72	0	25	0	31	210	305	74	72	97	146	97	66
Mäntsälä	139	0	0	0	0	0	160	36	139	386	72	139	193
Nurmijärvi	69	0	62	0	0	25	555	74	69	93	146	131	90
Pornainen	0	0	0	0	0	0	32	14	0	0	27	0	0
Sipoo	145	0	0	35	0	0	334	74	145	196	146	180	123
Tuusula	43	132	0	47	0	116	301	79	175	222	157	222	141
Vihti	63	0	0	0	0	22	239	58	63	109	115	63	55
KUUMA yhteensä	976	282	87	249	80	861	3 692	659	1 258	191	1 308	1 594	122
Helsingin seutu yhteensä	3 203	1 253	87	1 811	909	5 477	14 991	4 941	4 456	90	7 685	6 354	83

Arvio alkavasta tuotannosta 2018

Kunta/ seutu	Alkavat asunnot yhteensä	Alkavat kerrostaloasunnot yhteensä	Alkavat pientaloasunnot yhteensä	Alkavat 40-v. korkotukilainalla rahoitetut normaalit ARA-vuokra-asunnot	Alkavat erityisryhmien ARA-vuokra-asunnot	Alkavat lyhyellä korkotukilainalla rahoitetut ARA-vuokra-asunnot	Alkavat asumisoikeusasunnot	Alkavat vuokra-asunnot, joille myönnetty valtion takauslaina	Alkavat vapaarahoitteiset vuokra-asunnot	Alkavat vapaarahoitteiset omistusasunnot	Rakennusluvut vuonna 2018 (asuntojen lkm)
Espoo	4 100	3 300	800	626	250	123	137	0	896	2 078	4 000
Helsinki	5 800	5 200	600	1 300	500	120	800	35	950	2 095	6 000
Kauniainen	290	270	20	44	0	0	0	0	0	246	295
Vantaa	4 900	4 400	500	150	127	100	290	140	1 100	2 993	5 100
PKS yhteensä	15 090	13 170	1 920	2 120	877	343	1 227	175	2 946	7 412	15 395
Hyvinkää	380	300	80	60	0	30	80	0	60	150	360
Järvenpää	1100	750	350	77	20	0	85	0	0	918	1300
Kerava	400	350	50	56	0	0	70	0	137	137	300
Kirkkonummi	436	344	92	42	0	0	22	52	50	270	420
Mäntsälä	102	63	39	0	0	41	0	0	0	61	102
Nurmijärvi	640	376	264	150	0	50	0	0	25	415	500
Pornainen	11	6	5	0	0	0	0	0	0	11	6
Sipoo	1036	986	50	325	64	0	0	0	0	647	596
Tuusula	320	240	80	24	0	25	44	0	0	227	220
Vihti	180	100	80	0	0	0	0	0	0	90	160
KUUMA yhteensä	4 605	3 515	1 090	734	84	146	301	52	272	2 926	3 964
Helsingin seutu yhteensä	19 695	16 685	3 010	2 854	961	489	1 528	227	3 218	10 338	19 359

Aloitettut asunnot 2016-2017

Kunta/ seutu	Aloitettut asunnot yhteensä	Aloitettut kerrostaloasunnot yhteensä	Aloitettut pientaloasunnot yhteensä	Aloitettut 40-v. korkotukilainalla rahoitetut normaalit ARA-vuokra-asunnot	Aloitettut erityisryhmien ARA-vuokra-asunnot	Aloitettut lyhyellä korkotukilainalla rahoitetut ARA-vuokra-asunnot	Aloitettut asumisoikeusasunnot	Aloitettut vuokra-asunnot, joille myönnetty valtion takauslaina	Aloitettut vapaarahoitteiset vuokra-asunnot	Aloitettut vapaarahoitteiset omistusasunnot
Espoo	7 595	5 970	1 625	527	364	29	307	89	1 572	4 707
Helsinki	10 200	9 223	977	1 831	695	0	1 372	123	1 590	4 589
Kauniainen	168	132	36	0	0	0	0	28	0	140
Vantaa	9 454	8 320	1 134	906	356	140	428	124	1 557	6 088
PKS yhteensä	27 417	23 645	3 772	3 264	1 415	169	2 107	364	4 719	15 524
Hyvinkää	554	456	98	110	60	0	45	0	49	290
Järvenpää	1 074	772	302	58	15	0	0	49	107	845
Kerava	1 245	1 105	140	72	0	0	0	0	719	454
Kirkkonummi	710	455	255	125	0	25	70	31	89	370
Mäntsälä	165	68	97	0	0	0	0	0	0	165
Nurmijärvi	1 170	747	423	0	0	293	0	0	303	574
Pornainen	23	0	23	0	0	0	0	0	0	23
Sipoo	570	386	184	122	0	0	0	0	0	442
Tuusula	309	75	234	20	44	0	0	0	0	245
Vihti	382	213	169	85	0	0	0	0	42	255
KUUMA yhteensä	6 202	4 277	1 925	592	119	318	115	80	1 309	3 663
Helsingin seutu yhteensä	33 619	27 922	5 697	3 856	1 534	487	2 222	444	6 028	19 187

Myönnetyt rakennusluvut 2016-2017

Kunta/ seutu	Myönnetyt rakennusluvut kerrostaloasunnoille 2016-17 (asuntojen lkm)	Myönnetyt rakennusluvut pientaloasunnoille 2016-17 (asuntojen lkm)	Myönnetyt rakennusluvut yhteensä 2016-17 (asuntojen lkm)
Espoo	6 758	1 634	8 392
Helsinki	12 741	1 088	13 829
Kauniainen	165	40	205
Vantaa	9 406	1 157	10 564
PKS yhteensä	29 070	3 919	32 990
Hyvinkää	578	118	696
Järvenpää	872	390	1 262
Kerava	1 592	126	1 718
Kirkkonummi	550	252	802
Mäntsälä	150	82	232
Nurmijärvi	1 020	531	1 551
Pornainen	0	16	16
Sipoo	1 156	188	1 344
Tuusula	218	227	445
Vihti	211	167	378
KUUMA yhteensä	6 347	2 097	8 444
Helsingin seutu yhteensä	35 417	6 016	41 434

Arvio valmistuvasta asuntotuotannosta 2018

Kunta/ seutu	Valmistuvat asunnot yhteensä	Valmistuvat kerrostaloasunnot yhteensä	Valmistuvat pientaloasunnot yhteensä	Valmistuvat 40-v. korkotukilainalla rahoitetut normaalit ARA-vuokra-asunnot	Valmistuvat erityisryhmien ARA-vuokra-asunnot	Valmistuvat lyhyellä korkotukilainalla rahoitetut ARA-vuokra-asunnot	Valmistuvat asumisoikeusasunnot	Valmistuvat vuokra-asunnot, joille myönnetty valtion takauslaina	Valmistuvat vapaarahoitteiset vuokra-asunnot	Valmistuvat vapaarahoitteiset omistusasunnot
Espoo	3 700	2 856	844	413	20	29	188	0	1 022	2 028
Helsinki	5 500	4 950	550	1 260	360	0	950	0	800	2 130
Kauniainen	63	43	20	0	0	0	0	0	0	63
Vantaa	4 800	4 300	500	532	142	140	305	0	900	2 419
PKS yhteensä	14 063	12 149	1 914	2 205	522	169	1 443	0	2 722	6 640
Hyvinkää	320	240	80	56	0	0	45	0	0	219
Järvenpää	640	340	300	55	0	0	0	0	0	585
Kerava	714	654	60	0	0	0	0	0	294	420
Kirkkonummi	483	370	113	83	15	0	38	0	38	309
Mäntsälä	110	68	42	0	0	0	0	0	0	110
Nurmijärvi	700	450	250	88	0	50	0	0	136	426
Pornainen	12	6	6	0	0	0	0	0	0	12
Sipoo	673	623	50	233	0	0	0	0	0	440
Tuusula	80	0	80	8	0	0	0	0	0	72
Vihti	220	152	68	22	0	0	0	0	60	138
KUUMA yhteensä	3 952	2 903	1 049	545	15	50	83	0	528	2 731
Helsingin seutu yhteensä	18 015	15 052	2 963	2 750	537	219	1 526	0	3 250	9 371

Asuntorakentamiseen soveltuvan valtion maan luovuttaminen

- Senaatti-kiinteistöt on jatkanut Keski-Pasilan kokonaisuuden kehittämistä ja Torni-alueen kilpailutusta. Keski-Pasilan Ratapihakortteleiden asemakaava vahvistui. Senaatti-kiinteistöt myi Keski-Pasilan Ratapihakortteleista ensimmäiset eri hallinta- ja rahoitusmuodoista koostuvat asuntotontit.
- Tuusulan Hyrylän asuntoalueen asemakaava vahvistui ja aloituskorttelin markkinointi aloitettiin. Senaatti-kiinteistöt myi vuoden 2018 alkupuolella Tuusulan Hyrylän alueelta ns. aloituskorttelista asuntorakentamisen tonttialueen.
- Vantaan Kielotien asuntopainotteisen korttelin kilpailutus aloitettiin yhteistyössä A-Kruunun ja Vantaan kaupungin kanssa.
- Vantaan Jokiniemen Metlan alueen asuntokohteiden myyntiä jatkettiin.
- Helsingin Viikin alueen maanomistusten kehittämistä monimuotoiseen asuntotuotantoon soveltuviksi jatkettiin.
- Helsingin Ruskeasuon uuden asuinalueen kaavoitusta jatkettiin yhteistyössä alueen toisen maanomistajan ja Helsingin kaupungin kanssa.
- Espoon Otaniemen alueen kaavoitustyötä jatkettiin.
- Valtion asuntorakentamiseen soveltuvan maan luovutuksen osalta seurataan kohtuuhintaisen asuntotuotannon edellytysten toteutumista.

II Liikennepalvelut ja liikenteen infrastruktuuri

Kestävien kulkutapojen palvelutaso on parantunut

- Kuntien rahoitus joukkoliikenteessä on edelleen merkittävä (operointikustannukset n. 200 milj. euroa/ vuosi ja lisäksi joukkoliikenneinfrastruktuuriin panostukset).
- Merkittäviä palvelutasoon vaikuttavia tekijöitä:
  - Kaupunkipyörät olivat huikea menestys: kausikäyttäjiä 34 000 ja yhteensä yli 1,49 miljoonaa toteutettua pyörämatkaa Helsingissä. Espoossa kaupunkipyöräpalvelua testattiin kokeiluna. Vuonna 2018 kaupunkipyöräpalvelu laajenee merkittävästi Etelä-Espoossa.
  - HSL:n raitioliikenteen linjastouudistus toteutettiin elokuussa 2017.
  - Länsimetro alkoi liikennöidä Matinkylään ja Tapiolaan 18.11.2017. Etelä-Espoon ja Kirkkonummen liityntäliikenne alkoi 3.1.2018.
  - Ensimmäisiä uuden tyyppisiä liikennepalveluja on tullut markkinoille (esim. Whim-sovellus).

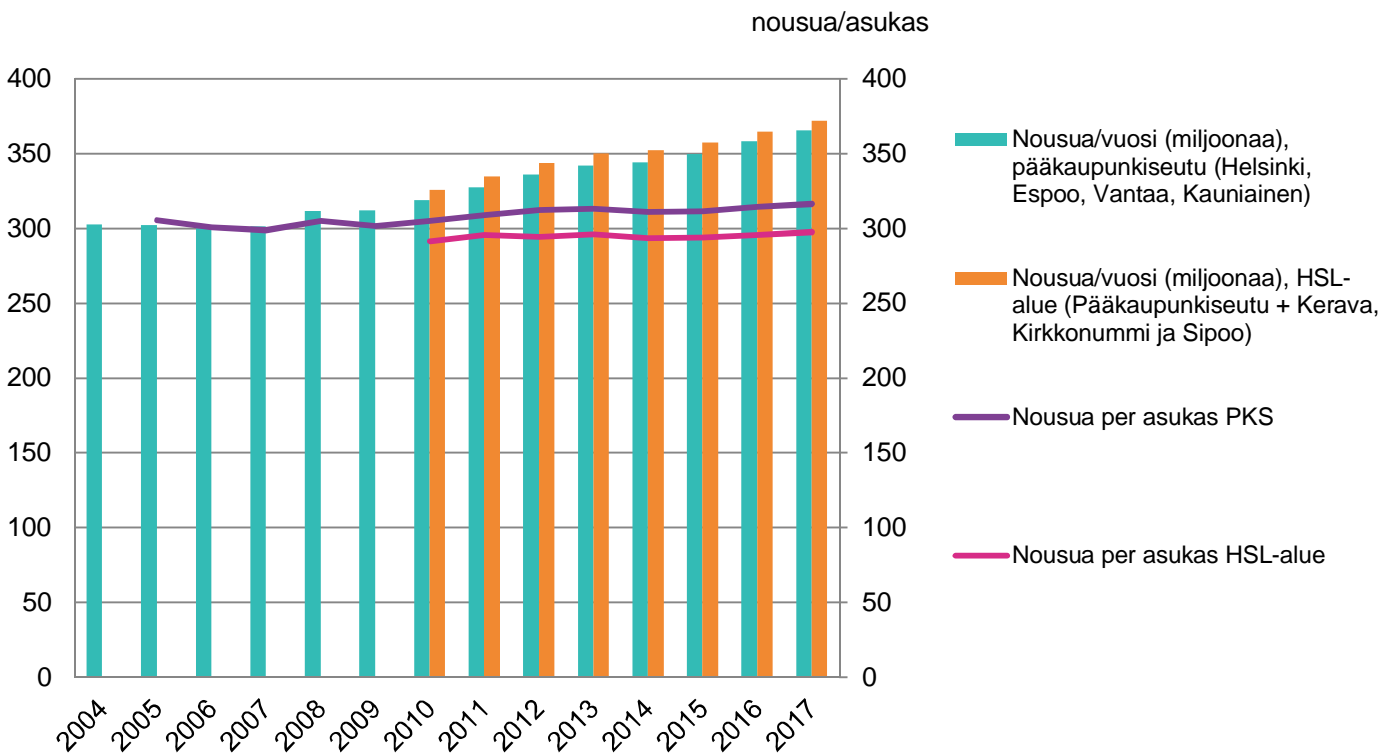
Kestävien kulkutapojen palvelutaso on parantunut

- Kaikki HSL-lähijunaliikenne ajetaan uudella Sm5-junakalustolla, jota oli vuoden 2017 lopussa 81 yksikköä.
- HSL on käynnistänyt lähijunaliikenteen kilpailuttamisprosessin ensimmäisen vaiheen.
- Kirkkonummi ja Karjaa jäivät pois LVM:n lähijunaliikenteen ostoista.
- Siuntio ja Tuusula liittyivät HSL:ään vuonna 2018.

Vuonna 2017 HSL-alueen nousujen määrä joukkoliikenteessä kasvoi 2 % vuoteen 2016 verrattuna

Nousuja HSL-liikenteessä tehtiin yhteensä 372 miljoonaa.

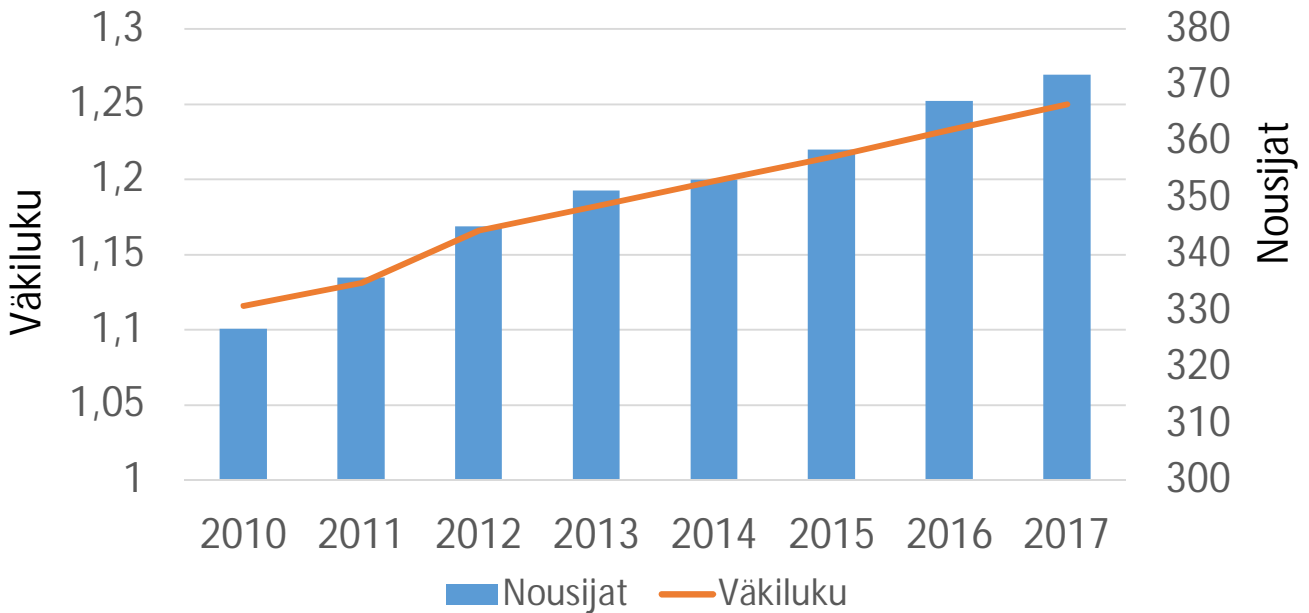

Joukkoliikenteen nousijamäärä HSL-alueella (Kerava 1.3.2006 alkaen, Kirkkonummi 1.1.2007 alkaen ja Sipoo 1.1.2012 alkaen). Indikaattori mittaa HSL-alueen joukkoliikenteen matkustajamäärän (nousujen määrä joukkoliikenneväliaineeseen) muutoksia vuositasolla. Määrä sisältää raitiovaunun, metron, bussit sekä lähijunien osalta HSL-alueen nousut. Mukaan ei ole laskettu Suomenlinnan lautan nousuja.

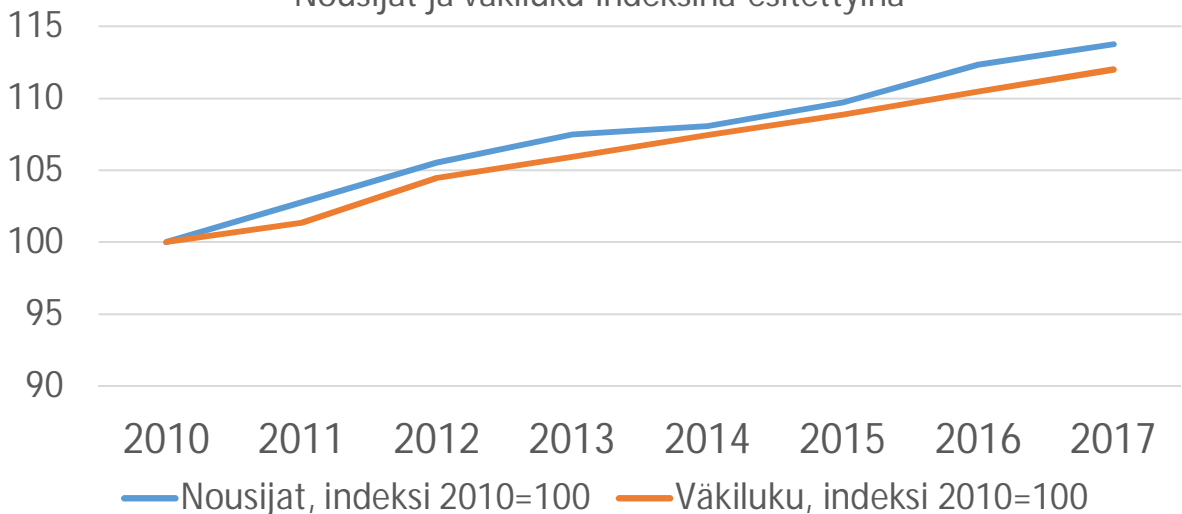

HSL-alueen väkiluvun ja nousijamäärien kehitys indikoi, että pelkkä alueen väestönkasvu ei selitä nousijamäärien kasvua.

Nousijat/vuosi ja väkiluku, milj.

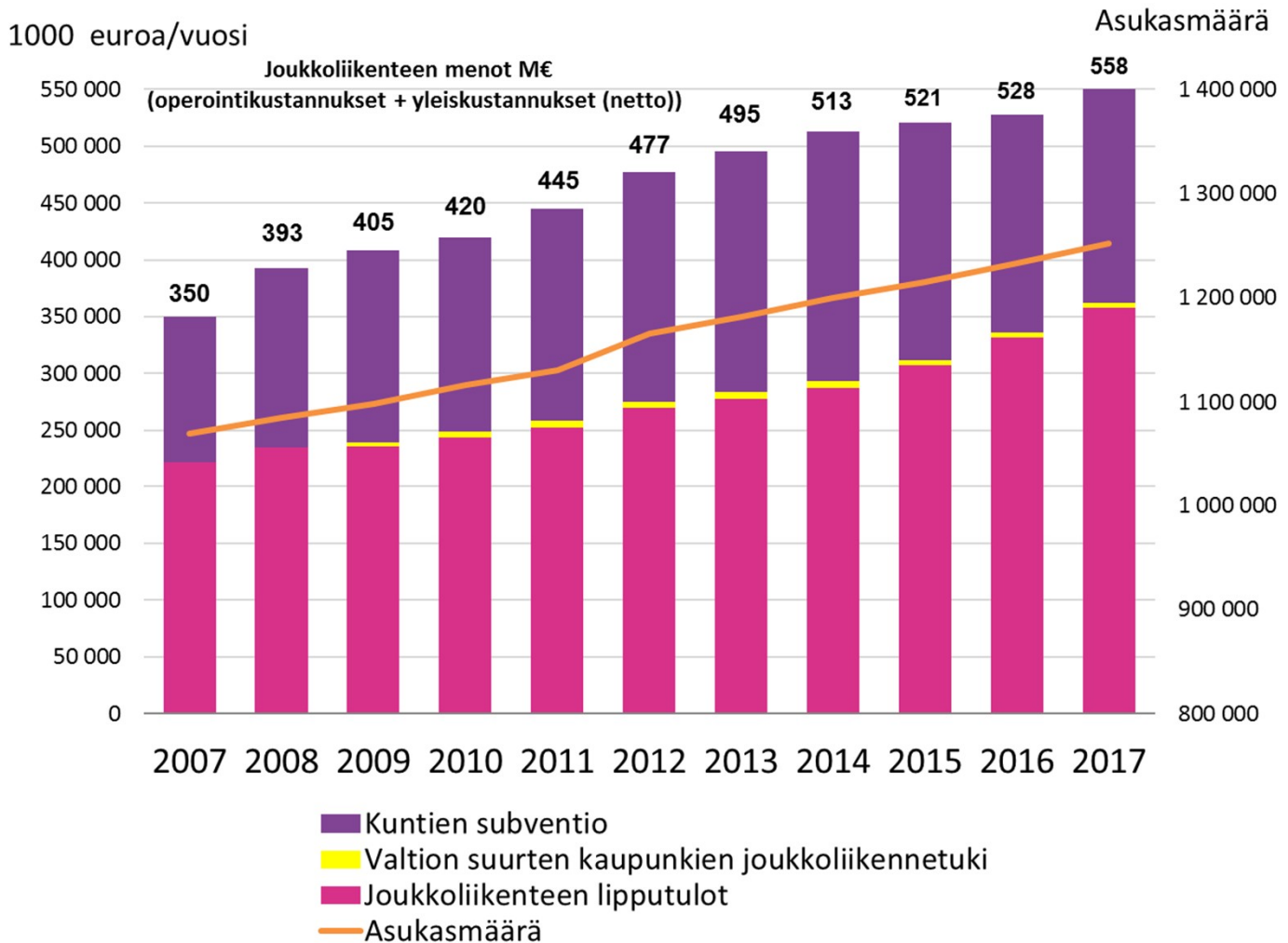

Nousijat ja väkiluku indeksinä esitettyinä

HSL-alueen joukkoliikenteen lipputulot nousivat + 8 % vuonna 2017. Myös valtion joukkoliikennetuki ja kuntien maksama subventio nousivat hieman.

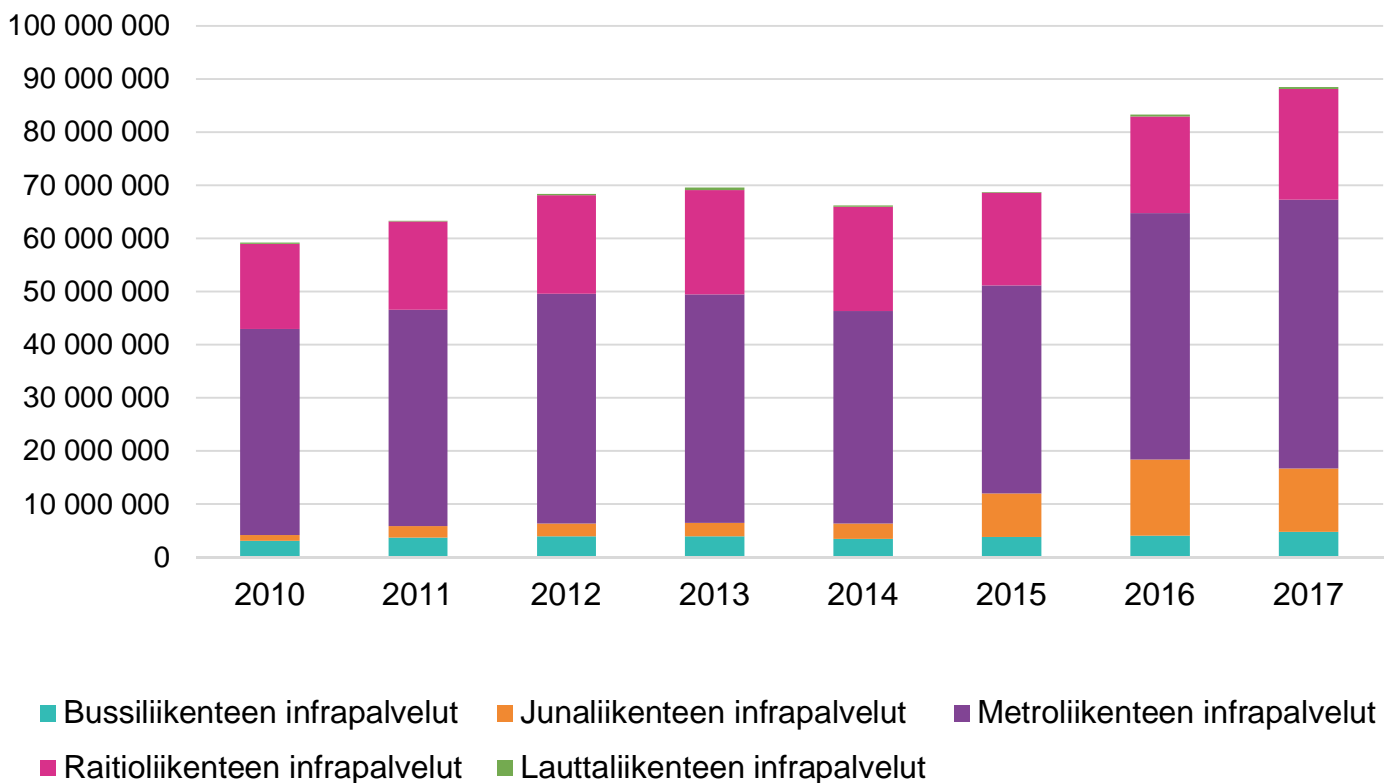
Joukkoliikenteen rahoitus HSL-alueella (Kerava 1.3.2006 alkaen, Kirkkonummi 1.1.2007 alkaen ja Sipoo 1.1.2012 alkaen). Kuvan joukkoliikenteen menoissa ei ole mukana infrastruktuurikustannuksia. Vuosina 2012-2015 lukuihin sisältyy HSL:n Kutsuplus-palvelu. Arvoja ei ole deflatoitu.

Kestävien kulkutapojen palvelutason kehitys

HSL-kuntayhtymän jäsenkuntien HSL:n käyttöön erillisillä sopimuksilla osoittaman joukkoliikenneinfraomaisuuden käytöstä maksettavat käyttöoikeuskorvaukset olivat vuonna 2017 yhteensä 88,4 milj. euroa. Ne alittivat talousarvion 21,4 milj. eurolla, mikä johtui länsimetron viivästymisen vuoksi toteutumattomasta infran käyttöpalvelulaskutuksesta.

Käyttöoikeuskorvaukset nousivat vuodesta 2016 noin 5,2 milj. euroa, koska länsimetro oli toiminnassa vuoden viimeiset kaksi kuukautta.

HSL:n maksamat infrakorvaukset vuosina 2010-2017. Arvoja ei ole deflatoitu.

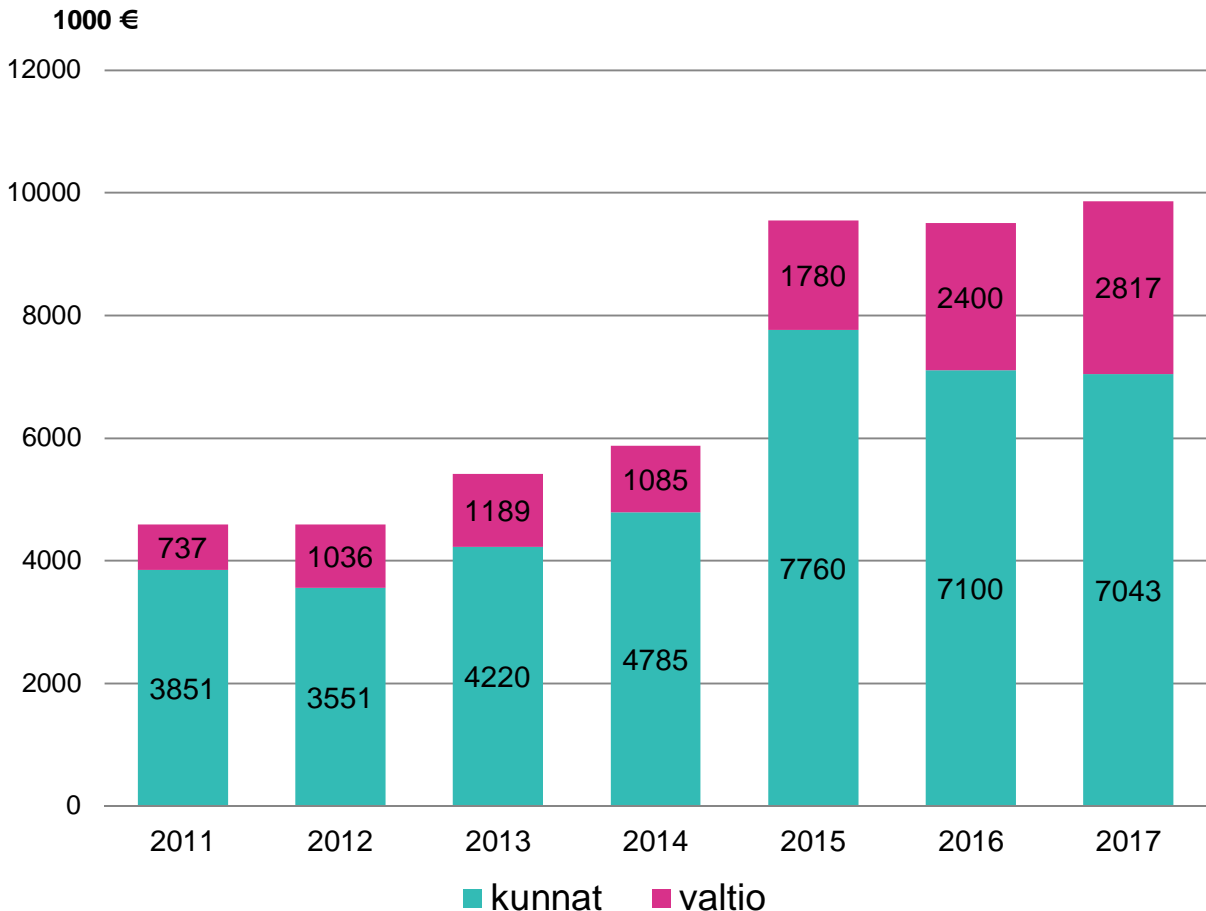

Kehysalueen palvelutaso vaihtelee kunnittain

- Vuonna 2017 Uudenmaan ELY-keskus kilpailutti Nurmijärven joukkoliikenteen alueellisena käyttöoikeussopimuksena vuosiksi 2019-2028.
- Mäntsälässä osa kuntalaisia palvelevaa markkinaehtoista liikennettä ei enää aja kunnan keskustassa sijaitsevan linja-autoaseman kautta. Vihdin työmatkalippu on lakkautettu vuoden 2018 alusta lähtien.
- HSL:n toimivalta-alueen laajenemisen myötä 1.1.2018 alkaen Järvenpää jäi lähes kokonaan maantieteellisesti HSL-alueen sisään. Tilanne on aiheuttanut haasteita sopimusten ja rahoitusten jaon suhteen. Lisäksi liikennöitsijöille ja asiakkaille on aiheutunut haasteita käytössä olevien lippujärjestelmien suhteen.
- Hyvinkään joukkoliikenteen palvelutaso oli vuonna 2017 samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Paikallisliikenteessä tehtiin vuonna 2017 yhteensä 867 800 matkaa, joka on 6,3 % enemmän kuin vuonna 2016. Vuodesta 2008 vuoteen 2017 paikallisliikenteen matkustajamäärät ovat nousseet 60%.
- Hyvinkää irtautui HSL:n kehyskuntalippusopimuksesta vuoden 2017 alussa.

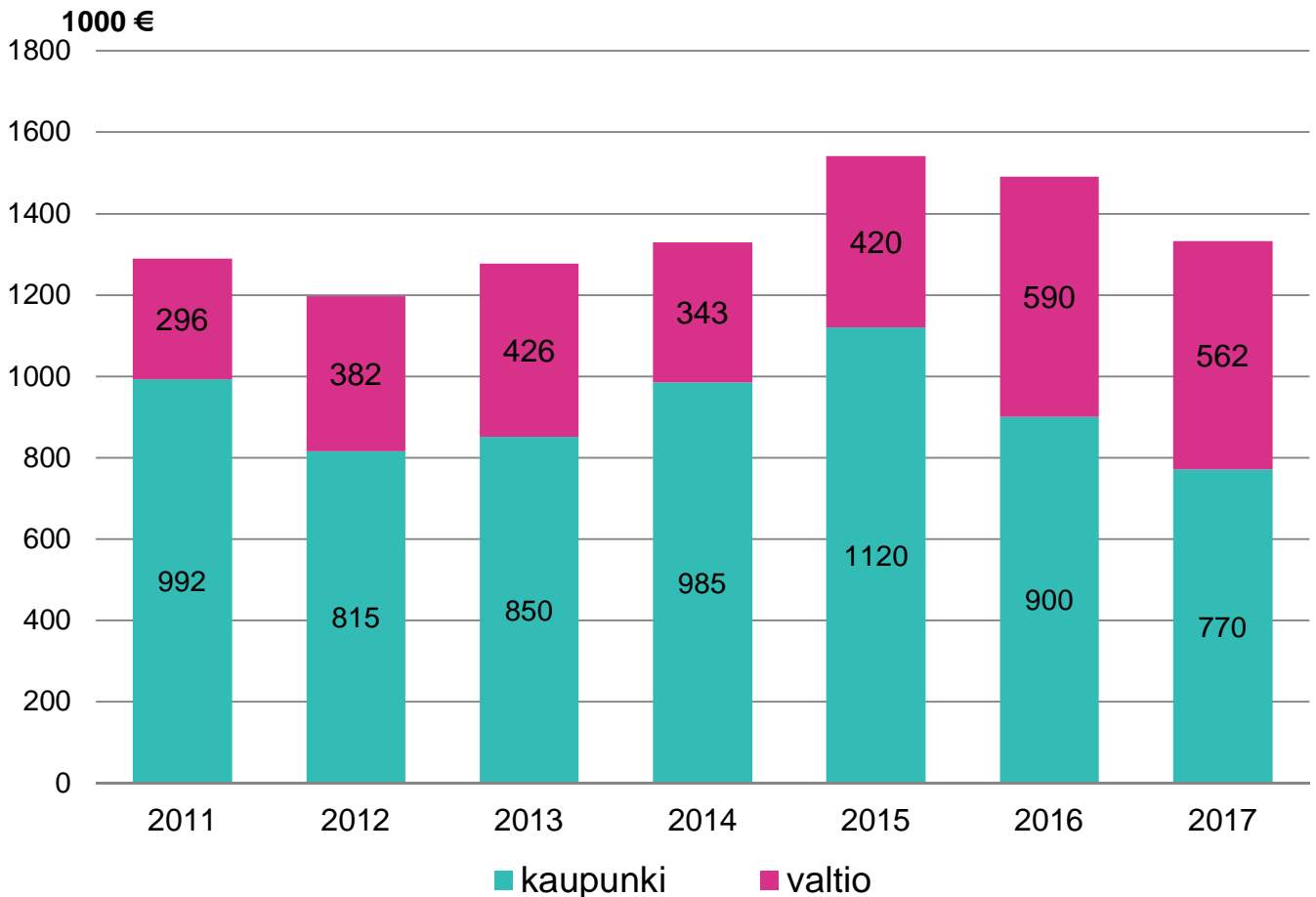
ELY-keskuksen kuntien ja valtion joukkoliikenteen rahoitus on noussut yhteensä hiukan vuoteen 2016 verrattuna

Joukkoliikenteen rahoitus muulla Helsingin seudulla (HSL-alue ja Hyvinkää eivät mukana). Lähde: Kunnanrahoitus ELY-keskuksen kuntien kuljetuskustannuskysely (avoin joukkoliikenne) ja kuntien valtionavustushakemukset. Valtion rahoitus koostuu ELY-keskuksen myöntämästä valtionavustuksesta sekä ELY:n osuudesta liikenteiden ostoissa.

Hyvinkään kaupungin joukkoliikennemenot pieneivät HSL-kehyskuntalippusubvention päättymisen myötä

Joukkoliikenteen rahoitus Hyvinkäällä. Kaikille avoin joukkoliikenne (paikallisliikenne, kaupunki, seutu- ja työmatkaliput sekä palveluliikenne).

LVM:n ostaman lähijunaliikenteen ostoja tehtiin 7,75 milj. eurolla vuonna 2015 koskien HSL-alueen ulkopuolista lähiliikennettä

- LVM:n lähijunaliikenteen ostotietoja vuodesta 2016 ja 2017 ei ole saatavilla.
- Lähiliikenne käsitti vuonna 2017 yhteysvälit Kerava-Riihimäki ja Kerava-Lahti.
- Junat lähtevät Helsingistä, mutta kustannukset jaetaan siten, että HSL maksaa alueensa liikennöinnistä ja LVM loppuosasta matkustajamäärien jakautumisen mukaan.
- LVM ja VR ovat valmistelleet uuden ostosopimuksen lähijunaliikenteestä.

Kaupunkipyörät löivät läpi

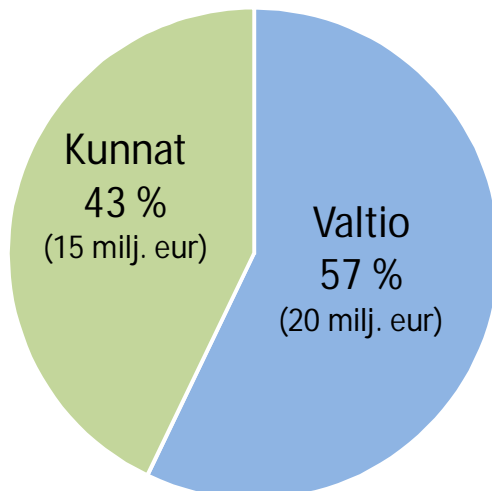
- Kaupunkipyörät olivat suuri menestys vuonna 2017. Kaudella 2017 tehtiin yhteensä 1,49 M matkaa. Kaupunkipyöräriiden kausikäyttäjää oli 34 000, päiväkäyttäjää 17 000 ja viikkokäyttäjää yhteensä 4000 henkilöä.
- HSL koordinoi kokonaiskuvan pyöräliikenteen pääverkon nykytilasta, kehittämissuunnitelmista ja käytöstä seudullisten toimenpiteiden suunnittelua ja priorisointia varten.
- HSL jatkoi pyöräilyn markkinointistrategiaansa vuonna 2017. Vuoden teemana oli pyöräilyn normalisointi, jossa korostettiin pyöräilyä liikennemuotona muiden muassa.
- HSL on aloittanut kävelyn strategian työstämisen, johon liittyvät kävelyn markkinointisuunnitelma- ja toimenpiteet sekä seudullinen kävelykampanja.
- HSL käynnisti keväällä 2018 diplomityön aiheesta arkipyöräilyn tukeminen Helsingin seudulla. Työn tarkoituksena on löytää eri puolelle seutua parhaiten sopivia pyöräilyn edistämistoimia tai kehittämissuunnitelmia. Työssä tarkastellaan ja tyypitellään seutua pyöräliikenteen potentiaalin näkökulmasta suhteessa maankäyttöön ja liikennejärjestelmään paikkatietoa hyödyntäen.

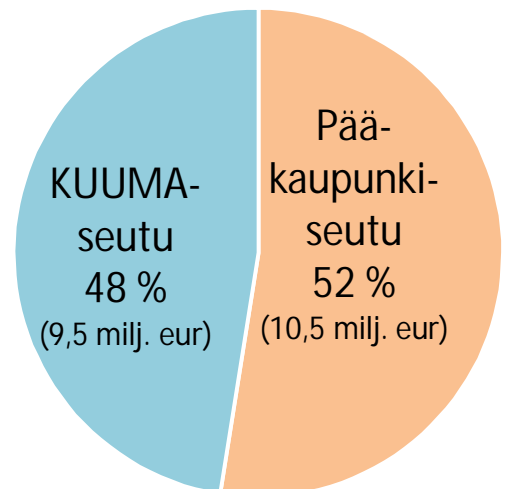
Vuosien 2017–2019 KUHA-hankkeiden toteuttamisohjelma valmistui vuonna 2016

- KUHA-ohjelman suuruus on sopimuksessa 30 M€. Osittaisella yliohjelmoinnilla on varauduttu mm. markkina- ja suunnittelumuutoksiin. Valtion kustannusosuus on kuitenkin enintään 15 miljoonaa euroa, jonka Liikennevirasto on varmistanut.
- Toteuttamisohjelman 17 hankkeen yhteenlaskettu kustannusarvio on noin 39 miljoonaa euroa, josta valtion osuus on noin 21 miljoonaa euroa ja kuntien noin 18 miljoonaa euroa.
- Valtion kustannuksista 9,5 miljoonaa euroa kohdistuu KUUMA-kuntiin ja 10,5 miljoonaa euroa pääkaupunkiseudulle.

Kustannusten jakautuminen
(ohjelmoinnin mukaan)

Valtion rahoituksen
kohdentuminen
(ohjelmoinnin mukaan)

KUHA-hankkeiden toteuttaminen etenee aikataulussa

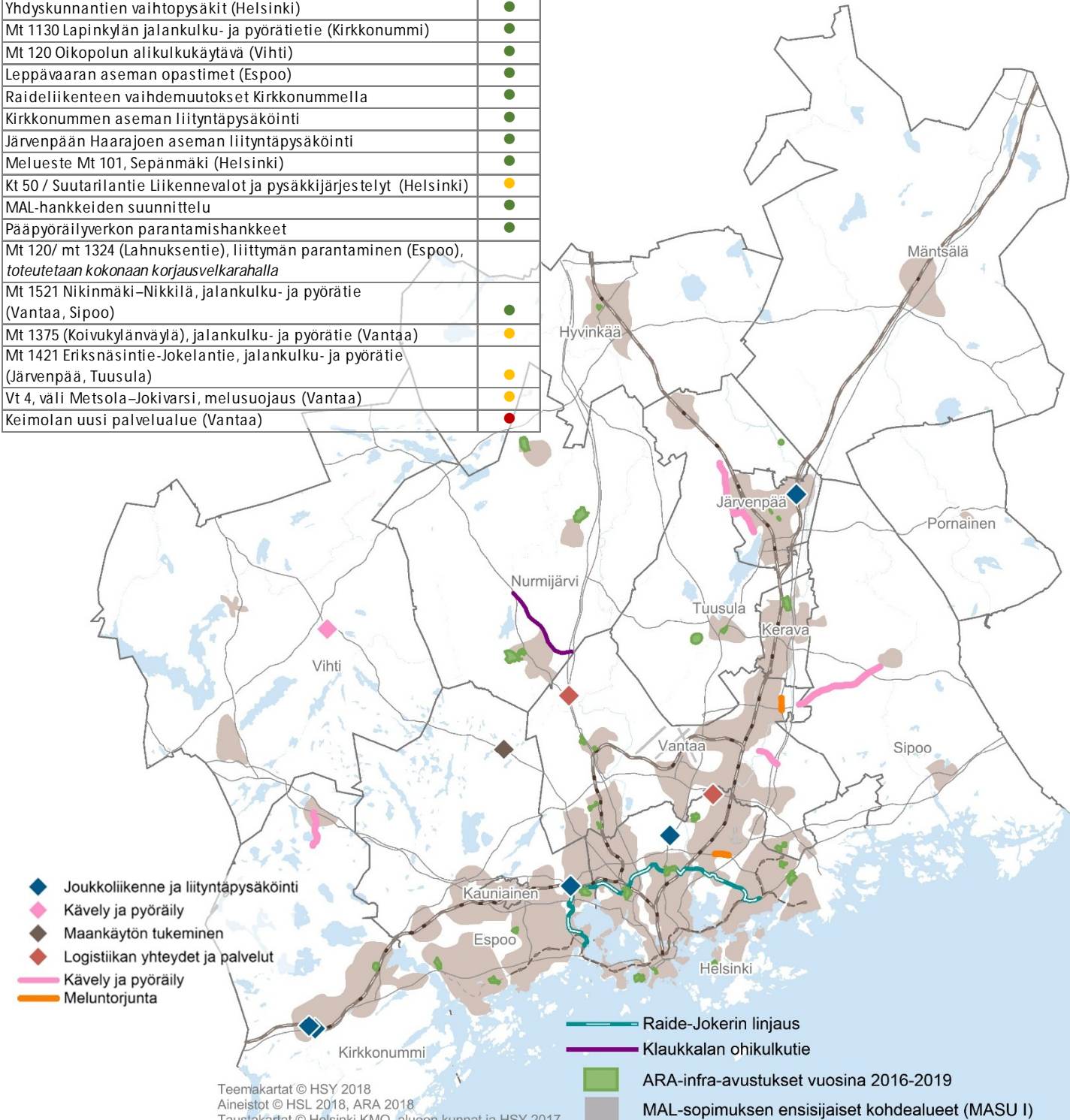
- KUHA-hankkeiden tilannepäivitys vuodelta 2017:
  - 11 hanketta aloitettiin tai toteutettiin
  - 1 hanke poistui KUHA-listalta, koska se toteutetaan kokonaan korjausvelkarahalla.
  - 1 hanke siirtyy
  - 4 hanketta on vielä aloittamatta tai toteuttamatta
- Vuonna 2018 käynnistyy 4 KUHA-hanketta aikataulutuksen mukaisesti
- Liikenneväylien korjausvelan vähentämiseen myönnettiin ns. korjausvelkarahaa vuosille 2016-2018. Helsingin seudulle rahoituksesta kohdistui noin 38 M€.
- Helsingin seudun osuus perusväylänpidon lisärahoituksesta on 51,2 milj. euroa.

KUHA-toteutusohjelma ja kunnallistekniikan avustukset

Pienillä kustannustehokkailla hankkeilla (KUHA) edistetään muun muassa kävelyn, pyöräilyn, joukkoliikenteen sekä liityntäpysäköinnin edellytyksiä seudun eri osiossa. ARA:n myöntämät kunnallistekniikan avustukset kohdistuvat ensisijaisille kohdealueille.

KUHA-hankkeet	Toteuma
Yhdyskunnantien vaihtopysäkit (Helsinki)	●
Mt 1130 Lapinkylän jalankulku- ja pyörätietie (Kirkkonummi)	●
Mt 120 Oikopolun alikulkukäytävä (Vihti)	●
Leppävaaran aseman opastimet (Espoo)	●
Raideliikenteen vaihdeuutokset Kirkkonummella	●
Kirkkonummen aseman liityntäpysäköinti	●
Järvenpään Haaraajan aseman liityntäpysäköinti	●
Meluste Mt 101, Sepänmäki (Helsinki)	●
Kt 50 / Suutarilantie Liikennevalot ja pysäkkijärjestelyt (Helsinki)	●
MAL-hankkeiden suunnittelu	●
Pääpyöräilyverkon parantamishankkeet	●
Mt 120/ mt 1324 (Lahnuksentie), liityntäpysäköinti parantaminen (Espoo), toteutetaan kokonaan korjausvelkarakalla	●
Mt 1521 Nikinmäki–Nikkilä, jalankulku- ja pyörätie (Vantaa, Sipoo)	●
Mt 1375 (Koivukylänväylä), jalankulku- ja pyörätie (Vantaa)	●
Mt 1421 Eriksnäsitie–Jokelantie, jalankulku- ja pyörätie (Järvenpää, Tuusula)	●
Vt 4, väli Metsola–Jokivarsi, melusuojaus (Vantaa)	●
Keimolan uusi palvelualue (Vantaa)	●

Liityntäpysäköintiä edistetään

- MAL-sopimuksen liityntäpysäköinnin kustannusjakoperiaatteen mukaisesti seudun kunnat ja valtio rahoittavat liityntäpysäköinti-investointeja yhdessä.
- Helsingin seudun liityntäpysäköinnin toimenpideohjelma (8/2017 HSL) hyväksyttiin HLJ-toimikunnassa 30.3.2017. Työssä päivitettiin liityntäpysäköintialueiden seudullisuus-luokitukset sekä seudullisesti merkittävien alueiden tavoitepaikkamäärät vuoteen 2025.
  - Seudullisesti merkittävälle alueelle on suunnitteilla noin 2 900 autopaikkaa ja noin 4 300 pyöräpaikkaa.
  - Lisäksi HLJ 2015 -tavoitepaikkamäärän saavuttamiseksi tarvittaisiin seudullisesti merkittävälle alueelle noin 900 autopaikkaa ja 2400 pyöräpaikkaa lisää.
- Toimenpideohjelman toteutumisen seuranta on aloitettu ja siitä vastaa Helsingin seudun liityntäpysäköinnin yhteistyö- ja seurantaryhmä (LIIPY-ryhmä).
- Myös liityntäpysäköinnin asiakaskokemusta sekä informaatioon ja maksamiseen liittyviä kehittämistarpeita on selvitetty MAL sopimuksen kustannusjakoperiaatteen perusteella.
- Useat kunnat ovat käynnistäneet neuvotteluja liityntäpysäköintikohteiden kustannusten jaosta sopimiseksi. Kalasataman liityntäpysäköinnin neuvottelut päättyivät, koska valtiolla ei ollut osoittaa erillisrahoitusta kohteeseen.

Raide-Jokerin allianssi aloitti toimintansa loppuvuodesta 2017. Klaukkalan ohikulkutien yleissuunnitelma on saanut lainvoiman. Pisara-radan ratasuunnitelma ja hankearviointi on valmistunut.

- Raide-Jokerin toteutusmuodoksi on valittu allianssimalli. Allianssi aloitti toimintansa vuoden 2017 lopussa ja tavoitteena on, että Raide-Jokerin liikenne alkaisi 8/2022.
- Klaukkalan ohikulkutien yleissuunnitelma on saanut lainvoiman. Hankkeen tiesuunnitelma ja asemakaava ovat valitusprosessissa. Rakentamaan päästään aikaisintaan syksyllä 2018.
- Pisara-radan ratasuunnitelma ja hankearviointi on valmistunut. MAL 2019 –suunnittelussa tarkastellaan Helsinki-Pasila -rautatiejärjestelmän kehittämistä kokonaisuutena.

Tiemaksuja on tarkasteltu

- Tiemaksujen valmistelu ei ole edennyt.
- Parlamentaarinen työryhmä on tarkastellut ruuhkamaksuja. Valtion maanteiden ja kuntien katuverkon osalta käyttäjämaksujen käyttöönotto edellyttäisi lainsäädäntömuutoksia. Työryhmä ei ottanut kantaa käyttäjämaksuihin maantiellä tai katuverkolla, vaan totesi, että näiden tarve tulee arvioida erikseen.
- Liikenteen hinnoittelun kokonaisuutta (mm. joukkoliikenteen lipun hinnat, pysäköinnin hinnoittelu, tiemaksut) tarkastellaan myös MAL 2019 -suunnitteluprosessissa.

III Osapuolet yhteistyössä edistävät

Toimet, joita osapuolet yhteistyössä edistävät - Toteutuminen

Lisätietoja seurannasta

<p>Yhteentoimivan tunnistepohjaisen lippu- ja maksujärjestelmän käyttöönotto</p>		<p>Lippujen ostaminen mahdollista monikanavaisesti.</p>
<p>Reaaliaikaisen matkustajainformaation kattavuutta ja laatua, avoimen datan ja rajapintojen käyttöä ja avoimeen sovelluskoodiin perustuvia ratkaisuja</p>		<p>Reaaliaikainen reittiopas käynnissä ja liikennepalvelulain edellyttämät rakenteet kunnossa.</p>
<p>Matkaketjujen toimivuutta kansainvälisessä ja valtakunnallisessa liikenteessä erityisesti solmu- ja vaihtokohteissa</p>		<p>Lähi- ja kaukojunaliikenteen integraatio etenee solmuissa ja tietorajapinnoissa.</p>
<p>Helsinki-Vantaan lentokenttäaluetta kehitetään maamme merkittävimpänä kansainvälisenä lentokenttänä</p>		<p>Finavia sai EU-rahoitusta uudelle matkakeskus hankkeelleen.</p>
<p>Toimivien seudullisten joukkoliikennepalvelujen toteutumista ja yhtenäisen joukkoliikennealueen muodostumista seudulle</p>		<p>Tuusula ja Siuntio liittyivät HSL-alueeseen. Nurmijärvi teki oman 10-vuotisen sopimuksensa kunnan rahoittamasta joukkoliikenteestä.</p>
<p>Raskaan liikenteen pysäköintiä koskevien seudullisten linjausten laadintaa</p>		<p>Raskaan liikenteen toteutus- ja vastuunjakomallin määrittely on aloitettu. Yhteistyö yksityisten toimijoiden kanssa on myös keskeistä. Rekkaparkkien toteutus kangertalee.</p>
<p>Uusia käyttövoimien lisääminen joukkoliikenteessä</p>		<p>HSL-liikenteessä tavoite toteutuu. ELY-keskuksen joukkoliikennehankinnoissa ollaan siirtymässä hieman tiukempiin kalustovaatimuksiin. Markkinaehtoisessa liikenteessä ei ole kalustovaatimuksia.</p>
<p>Valtion liikenteeseen kohdistuvia rahoitusvälineitä ja tukia ohjataan kokonaisuutena, jotta vaikuttavuus paranee. Toteuttamis- ja rahoitusohjelmat sovitaan sopijaosapuolten yhteistyöprosessina osana jatkuvaa liikennejärjestelmäsuunnittelua.</p>		<p>Valtio avustaa suuria kaupunkiseutuja energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamisessa 3,5 miljoonalla eurolla.</p>
<p>Syvennetään kuntien yhteistyötä M,A,L suunnittelussa</p>		<p>M, A, L suunnittelu etenee vahvasti.</p>

Lippujen ostaminen mahdollista monikanavaisesti

- HSL:n uusi lippu- ja informaatiojärjestelmä valmistuu vuoden 2018 aikana, jonka jälkeen HSL:llä on edellytykset aloittaa asiakkaiden matkakorttien vaihto uutta tariffijärjestelmää varten.
- HSL:n Taksa- ja lippujärjestelmää uudistetaan vyöhykeperusteiseksi. Uusi tariffijärjestelmä, vyöhykemalli, otetaan käyttöön vuoden 2018 aikana.
- HSL:n mobiilikertaliput mahdollistavat jo liikennepalvelulain I vaiheen mukaisen lippujen välityksen, mikä on ollut käytössä kahdella toimijalla.
- HSL:n kaikille avoin lippurajapinta aukeaa 2.4.2018. HSL avaa kertalipunmyynnin rajapinnan kaikkien liikennepalveluista kiinnostuneiden toimijoiden käyttöön.
- HSL:n lippu- ja informaatiojärjestelmän valmistuminen ja valtakunnallisen Waltti-projektin kehittämissivaiheen lopputulos antavat hyvän pohjan yhteentoimivalle lippuyhteistyölle.
- Jatkossa HSL valmistelee tunnistepohjaista lippu- ja maksujärjestelmäprojektia LMJ Oy:n, Turun, Oulun ja Tampereen kanssa 2018-2020. Toimijat hakevat rahoitusta Liikenneviraston suurten kaupunkien joukkoliikennetukeen vuodelle 2018 varatusta erillisestä määrärahasta (Energia- ja ilmastostrategian tavoitteiden edistämiseksi).
- Liikennepalvelulain I vaiheen tavoite on luoda monimuotoista yritystoimintaa ja palveluita sääntelyä väljentämällä ja alalle tuloa helpottamalla. Laki tuli voimaan tietovelvoitteiden ja lippujärjestelmien osalta 1.1.2018.
- Liikennepalvelulain II vaihetta koskeva hallituksen esitys on eduskunnan käsittelyssä liikenne- ja viestintävaliokunnassa sekä perustuslaki- ja talousvaliokunnassa. Sitä esitetään voimaan lippujärjestelmiin liittyvän puolesta-asioinnin mahdollistavien rajapintojen osalta 1.1.2019. Esitykseen on koottu lento-, meri- ja raideliikenteen markkinoita ja kuljetuspalveluja koskevat säädökset.
- Valtio on tehnyt osaltaan tarvittavat toimet, joilla se irtaantuu Waltti-lippujärjestelmää hallinnoivasta LMJ Oy:stä kesällä 2018. Liikennepalvelulain voimaantulon myötä lippujärjestelmien yhteentoimivuus perustuu sääntelyyn ja tiedon vaihtoon taustajärjestelmien välillä, eikä tarvetta ole valtakunnalliselle ”yhden kortin järjestelmälle”. Siksi valtiolla ei ole ELY:jen lippujärjestelmien yhteentoimivuuden varmistamiseksi enää tarvetta osallistua Waltin kaltaiseen lippujärjestelmäyhteistyöhön.

Reaaliaikaisen matkustajainformaation kattavuutta ja laatua, avoimen datan ja rajapintojen käyttöä sekä avoimeen sovelluskoodiin perustuvia ratkaisuja

Reaaliaikainen reittiopas käytössä ja liikennepalvelulain rakenteet kunnossa

- HSL:n Reittiopas uudistui helmikuussa 2017. Vuonna 2017 on valmisteltu HSL.fi-verkkopalvelun uudistusta. HSL kehittää uutta HSL-sovellusta sekä mobiilikausilippua, jotka julkaistaan vuonna 2018. Uuden reittioppaan rajapinnat tarjoavat reititykseen, geokoodaukseen, kartta-aineistoon sekä paikannukseen liittyvää dataa useamman API:n kautta.
- Liikennepalvelulaki velvoittaa, että henkilöliikenteen palveluja tuottavan on annettava palvelua koskevat tiedot suoraan tietojärjestelmästä siihen luotavan tietoteknisen yhteyden (tietorajapinnan) kautta. Tällaisia tietoja ovat mm. reitti, aikataulu, hinta, saatavuus ja esteettömyystiedot.
- Liikennepalvelulain nojalla on annettu Valtioneuvoston asetus, joka määrittää täsmällisemmin eri palveluista edellytetyt minimitiedot.
- Liikennepalvelulain 1. vaiheen tiedon avaamista ja rajapintoja koskevien veloitteiden mukaisesti olennaisia tietoja tarjottavista liikennepalveluista ovat toimittaneet Liikenneviraston ylläpitämään NAP-palveluun lähes 4800 yritystä ja yhteisöä.
- Lippurajapintojen aukaisemiseksi ja roaming toiminnan varmistamiseksi on rajapintojen käytölle tavoitteena luoda luottamusmalli/-verkosto, jolla rajapintaan pääsyn autorisointi voidaan automatisoida ja tehdä rajapintojen käytöstä skaalautuvaa. LVM:n käynnistämässä Lippu-projektissa on laadittu olemassa olevien käytäntöjen ja lainsäädäntö-vaatimusten pohjalta suositukset sopimuskäytännöistä, joita kahdenvälisissä sopimuksissa ja autorisoinneissa tulisi ottaa huomioon. Tietosuoja-äkökulma korostuu mitä suojatumpaa tietoa rajapinnasta haetaan. Puolesta-asiointia koskevien rajapintojen ja käytännesääntöjen päivityksiä käsitellään vuonna 2018.
- Rautatieasemien tiedottaminen etenee Liikenneviraston toimesta. Uusien opastimien laatua ja tarkkuutta parantava informaatiojärjestelmä on tulossa vuonna 2019. Asemien näyttöpäätteitä uusitaan jatkuvana prosessina.

Lähi- ja kaukoliikenteen integraatio etenee solmuissa ja tietorajapinnoissa

- HSL:n Solmu-kehittämisohjelmassa tunnistettiin useita valtakunnallisen ja kansainvälisen liikenteen/matkaketjujen kannalta keskeistä vaihtopaikkaa ja niille on suunniteltu kehittämistoimenpiteitä.
- HSL mahdollistaa lippujensa myynnin eri palveluntarjoajien sovelluksissa avoimien rajapintojen avulla 2.4.2018 alkaen, joka mahdollistaa sujuvammasta vaihto- ja solmuyhteydet lipunmyynnin helpottamisen avulla. Tämä helpottaa myös kauko- ja lähiliikenteen lippuyhteistyötä, joiden tavoitteena on parantaa matkustajan matkakokemusta ja kehittää koko matkaketjun sujuvuutta, esim. FinEst Smart Mobility -hanke.
- Valtakunnallisesti ja Helsingin seudun yhteistyössä toteuttama digitransit integroi lähi- ja kaukoliikenteen matkat asiakkaille yhdistäen valtakunnalliset ja seudun reittitiedot.
- Asemanseutuja kehitetään laajan kehittäjien verkoston avulla, jossa ovat mukana sekä valtion että kuntien edustajia (esim. ympäristöministeriön Fiksu Assa –hanke ja HSY:n SMART-MR –hanke).

Finavia kehittää kulkuyhteyksiään multimodaalisella matkakeskuksella

- Finavia kehittää Helsinki-Vantaan lentokentälle multimodaalia matkakeskusta, jossa lentoliikenne, raideliikenne, bussiliikenne ja taksiliikenne kohtaavat yhdessä tilassa sekä mahdollistetaan bussiliikenteen saavuttaminen katetussa tilassa.
- Finavian multimodaalin matkakeskushankkeen arvioitu kokonaiskustannus vuosille 2019–2020 on 40 miljoonaa euroa. Hankkeelle haettiin EU:n CEF-rahoitustukea kahdeksan miljoonaa euroa, Finavian osuus saadusta rahoituksesta on noin 7 miljoonaa euroa.

Yhteinen joukkoliikennealue laajeni Helsingin seudulla

- Tuusula ja Siuntio liittyivät HSL:ään vuoden 2018 alussa.
- HSL:llä on kehyskuntalippusopimuksia 13 kunnan kanssa, mikä mahdollistaa ko. kuntien asukkaille saman hintaiset liput, kuin HSL-kunnissa. Kotikunta maksaa erotuksen.
- Yhteistyötä tehdään 31 HSL-alueen ulkopuolelta tulevan bussilinjan kanssa, ko. bussilinjoilla voi matkustaa HSL-lipulla HSL-alueen sisällä ja liikennöitsijöille maksetaan nousukorvauksia käytön mukaan.
- Nurmijärvi on tehnyt oman 10-vuoden sopimuksensa kunnan rahoittamasta joukkoliikenteestä.

	Toimivaltainen viranomainen	Kehyskuntalippusopimus HSL:n kanssa	Työmatkalippu-sopimus HSL:n kanssa
Helsinki	HSL		
Espoo	HSL		
Vantaa	HSL		
Kauniainen	HSL		
Järvenpää	ELY	x	x
Kerava	HSL		
Kirkkonummi	HSL		
Mäntsälä	ELY	x	x
Nurmijärvi	ELY	x	x
Pornainen	ELY	x	x
Sipoo	HSL		
Tuusula	HSL		
Hyvinkää	Hyvinkää		
Vihti	ELY	x	

Helsingin seudun kuntien toimivaltaiset joukkoliikenneviranomaiset sekä HSL:n ja kehyskuntien lippuyhteistyösopimukset.

Rekkaparkkien toteutus kangertelee, toteutus- ja vastuunjakomallin määrittely aloitettu.

- Uudenmaan ELY-keskuksen alueelle tarvitaan vähintään 400 uutta raskaan liikenteen pysäköintipaikkaa.
- Uudenmaan ELY-keskus on toteuttanut ns. korjausvelkarahalla raskaan liikenteen pysäköintipaikkoja vuoden 2016-2017 aikana. Näillä toimenpiteillä on saatu yli 80 lisäpaikkaa. Lisäksi Uudenmaan ELY-keskus on saanut perusväylänpidon lisärahoitusta yhteensä 4,3 M€ vuosille 2017-2019. Vantaan Vaaralan raskaan liikenteen rekkaparkki ei tule toteumaan. Korvaavaksi toimenpiteeksi on ajateltu Sipoon Sipoonlahden ja Keimolanportin länsipuolisten palvelualueiden laajentamista raskaan liikenteen pysäköintialueen osalta. Yhteistyötä ELYn, kuntien ja yksityisen toimijan välillä tehdään alueiden raskaan liikenteen pysäköinnin lisäämiseksi.
- Helsingin seudun kuntien, HSL:n, Liikenneviraston ja Uudenmaan ELY-keskuksen yhteistyönä on käynnistynyt raskaan liikenteen taukopaikkojen toteutus- ja vastuunjakomallin laatiminen.
- Helsinki on FinEst Smart Mobility -hankkeessa kehittämässä Länsisatamaan rekkojen jonotusjärjestelmää. Järjestelmää on testattu ja pilotointia jatketaan vuonna 2018.

Uusia käyttövoimia joukkoliikenteessä edistetään määrätietoisesti

- HSL:n kalustoskenaarion mukaan bussiliikenteen haitalliset lähipäästöt vähenevät yli 90 % vuodesta 2010 vuoteen 2025 ja vuonna 2025 suoritteesta 30 % ajetaan sähköbussilla.
- Vuosina 2010-2017 lähipäästöt ovat vuositasolla vähentyneet typenoksidoissa (NOx) 65 %, pienhiukkasissa (PM) 77 % sekä hiilidioksidoissa (CO2) 31 %.
- HSL:n sähköbussien kokeiluhanke jatkuu. Hankkeen myötä sähköbussiliikennettä laajennetaan ja latauspaikat ovat toimintakuntoisia vuonna 2018.
- HSL:n tilaama bussiliikenne siirtyy portaittain biopolttoaineiden käyttöön. Tavoitteena on, että biopolttoaineiden osuus polttomoottorilla varustetusta kalustosta on vähintään 50 % vuonna 2017 ja 70-90 % vuonna 2019.
- ELY-keskuksen osalta alueen joukkoliikenteen käyttövoimia ja päästöjä ei pystytä seuraamaan. Joukkoliikenne-hankinnoissa kaluston päästövaatimuksena on Euro 3 -päästöluokka, mutta markkinaehtoisessa liikenteessä kalustovaatimuksia ei ole. Nurmijärven alueellisen käyttöoikeussopimuksen kaluston päästövaatimukset ovat muita ELYn hankintakohteita tiukemmat eli Euro 5 ja Euro 6 (50%/50%) ensimmäiset kolme vuotta alkaen uuden sopimuskauden alusta, vuodesta 2019.

Valtion liikenteeseen kohdistuvia rahoitusvälineitä ja tukia ohjataan kokonaisuutena, jotta vaikuttavuus paranee. Toteutus- ja rahoitusohjelmat sovitaan sopijaosapuolten yhteistyö-prosessina osana jatkuvaa liikennejärjestelmäsunnittelua.

Valtio avustaa suuria kaupunkiseutuja energia- ja ilmastotavoitteiden edistämässä

- Valtion vuoden 2018 talousarviossa on varattu yhteensä 13,25 milj. euron määräraha suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukea varten. Valtionavustusta voidaan myöntää Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle sekä Tampereen, Turun ja Oulun kaupungeille.
- Energia- ja ilmastostrategian tavoitteiden edistämiseksi valtio avustaa suurten kaupunkiseutujen joukkoliikenteen kehittämistä digitalisaation ja liikenteen palveluistumisen edistämiseksi 3,5 milj. eurolla.
- Parlamentaarinen työryhmä esittää, että jatkossa energia- ja ilmastostrategian toimenpiteisiin tulisi varata nykyistä suurempi rahoitus.
- Lisäksi parlamentaarinen työryhmä on esittänyt yksimielisesti, että tie- ja rataverkon korjausvelan vähentämiseen tulisi osoittaa seuraavalla hallituskaudella vuosittain vähintään 300 miljoonan euron lisärahoitus. Tämä tarkoittaisi vähintään noin 1,3 miljardin euron vuosittaista perusväylänpidon rahoitusta.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL 2019 – suunnittelu etenee vahvasti

- Seudullisen MAL 2019 -suunnitelman valmistelu käynnistyi vuoden 2016 lopussa hyväksytyn puiteohjelman pohjalta. Valtion edustajat osallistuvat HLJ-toimikunnan ja MAL-neuvottelukunnan yhteiskokouksiin sekä valmistelemaan MAL-projektiryhmään.
- Vuonna 2017 laadittiin monipuolisesti taustaselvityksiä ja vuonna 2018 suunnitelmakokonaisuutta työstetään iteroiden.
- MAL 2019 –suunnitelman raamit on hyväksytty seuraavissa luottamushenkilöelimissä:
  - Helsingin seudun liikenne HSL hallitus
13.2.2018
  - Keski-Uudenmaan KUUMA-johtokunta
14.3.2018
  - Helsingin seudun yhteistyökokous HSYK
24.4.2018